

Skötselplan för Bispebo naturreservat i Västerås kommun

Syfte med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara och främja naturvärden som är knutna till gammal skog, av naturtypen västlig taiga, med dess livsmiljöer för skyddsvärda arter samt bidra till att delmål 1 i miljö kvalitetsmålet Levande skogar uppnås. Viktiga förutsättningar för bevarandet av den biologiska mångfalden är en varierad åldersstruktur med en hög maximal trädålder, döda stående och liggande träd i olika nedbrytningsstadier samt ostörd intern dynamik och hydrologi.

Syftet ska uppnås genom att området lämnas för fri utveckling, vid behov kan dock åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden övervägas.

Allmän beskrivning

Området består huvudsakligen av mogen till överårig grandominerad skog i småkuperad rikblockig mark. Kärr och sumpskogar med skiflande karaktär förekommer och mot sydväst, vid Uvberget, vidtar områden med hållmarkskog. I väster förekommer tämligen frekvent tallar och granar av hög ålder. Även i områdets norra och östra delar förekommer inslag av gamla tallar. Lövträdsinslaget består främst av asp och vårtbjörk men på försumpad mark rik inblandning av al och glasbjörk. Större delen av den äldre skogen har stått orörd under decennier. Slutenheten och åldersspridningen i trädsiktet samt den rika tillgången på död ved ger skogen en naturskogsprägel. Området hyser en rik kryptogamflora, som speglar variationen av biotoper och strukturer. Flertalet artfynd i de äldsta bestånden indikerar träd- och lågakontinuitet samt lång tid av fuktiga ostörda förhållanden. Närmare beskrivning av områdets olika delar framgår av bilaga 2:2.

Administrativa data

Objektnamn	Bispebo naturreservat	
Objektnummer	19-99-059	
Skyddsform	Naturreservat	
Län	Västmanland	
Kommun	Västerås	
Areal	ca 59 ha	
Marks lag	Produktiv skogsmark	56,1 ha
	Impediment	2,7 ha

Bevarandemål och skötsel

Bevarandemålet för området är att uppnå och upprätthålla syftet med reservatet. Målet skall uppnås genom att skogen i huvudsak lämnas för fri utveckling. Vid behov kan dock biotopförbättrande åtgärder övervägas. Om brand uppstår skall eventuell brandbekämpning ske med så skonsamma metoder som möjligt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-mail
721 86 VÄSTERÅS	V. Ringvägen 1	021-19 50 00	021-19 51 60	lansstyrelsen@u.lst.se

Friluftsliv

Området skall nyttjas på dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet får inte medföra slitage i en omfattning så att syftet med reservatet motverkas. Uppstår behov kan Länsstyrelsen för att motverka slitage kanalisera besökande genom anläggande av strövstigar.

Reservatets gränser skall utmärkas i terrängen och informationstavla med upplysning om gällande föreskrifter och om reservatets naturvärden ska sättas upp vid platser markerade på skötselplanekartan, bilaga 2:1. Parkeringsplats kommer att iordningställas av reservatsförvaltaren som även är ansvarig för att ovanstående åtgärder utförs.

Tillsyn och uppföljning

Uppföljning av bevarandemålen ska ske genom standardiserade inventeringar. Förvaltaren dokumenterar utförda åtgärder samt förhållanden som strider mot ändamålet med och föreskrifterna för reservatet. Denna dokumentation skall ligga till grund för eventuell omprövning av föreskrifter och skötselplan.

Tillsyn ska ske av tillsynsman/naturvårdsvakt som utses av Länsstyrelsen.

Kostnader och finansiering

Staten svarar för kostnaderna för reservatsförvaltningen.

Bilagor:

2:1. Skötselplanekarta

2:2. Delområdesbeskrivning och delområdeskarta

Delområdesbeskrivning

Delområde 1

Delområdet består i västra delen av mogen frisk granskog. I fältskiktet förekommer ris-, gräs- och örtvegetation i blandform. En mindre terrängsvacka och stråk med äldre blandsumpskog finns i området. Inslag av flera gamla tallöverståndare förekommer framför allt i södra delen. Trädskiktets slutenhet och olikåldrighet, samt avsaknaden av färskare avverkningstubbar visar att skogen stått obrukad under många år. Ett flertal barrlågor, varav några är av äldre datum, har ansamlats i biotopen. I området finns arter som grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*, NT) och gammalgranslav (*Lecanactis abietina*) för att nämna några. Österut i delområdet vidtar blandskog av gran och björk. Hällmarker förekommer i området. Beståndet är ojämnt och bitvis glest, men har sannolikt aldrig röjts.

Delområde 2

Delområdets centrala del utgörs av mogen till överårig lövrik barrskog på småkuperad blockrik morän. Gles talldominerad skog av lav-ristyp förekommer i högre terräng och grandominerad skog i övriga delar, inslag av äldre blandsumpskog förekommer. I trädskiktet finns ett rikt inslag av asp, medan björk förekommer i lägre frekvens. Flera aspar har uthackade bohål. Området är relativt vedrikt. Torrträd av både asp och barrträd förekommer, men allra vanligast i biotopen är asp- och barrlågor av klenare dimension. Södra delen består av ung aldominerad sumpskog. I norra och västra delarna ingår lövrik barrskog. Förekomst av arter som vedtrappmossa (*Anastrophyllum hellerianum*, NT), grön sköldmossa (NT), plattspretmossa (*Herzogiella turfacea*, NT), asphättemossa (*Orhtotrichum gymnostomum*, NT) och vedsvampen gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*, NT).

Delområde 3

Rumpkärret är en lågvuxen tallsumpskog med fältvegetation av tuvull-skvattramtyp. Trädskiktet är klenvuxet, men en stor andel av tallarna har uppnått hög ålder, inslag av glasbjörk förekommer. Många klena torrtallar finns spridda i biotopen, medan lågor av tall förekommer i något lägre frekvens. Den delvis breda kantzonen mot fastmarken består av blandsumpskog av starttyp, samt till en mindre del av alkärr. Värdefullt i denna del är förekomsten av al och björk stående på höga socklar samt tillgången på klen död ved i olika former.

Delområde 4

Utgörs av gran-björkbestånd på blockrik mark. Ungskogen är ännu orörd och vårtbjörken dominerar trädsiktet. Enstaka tallhögstubbar förekommer och i nordöstra delen står flera äldre frötallar.

Delområde 5

Delområdet utgörs av barrblandskog av frisk ristyp. Spår efter tidigare avverkningar finns i området, men trädsiktet är förhållandevis välslutet och olikåldrigt. Många barrlågor av klenare dimension finns spridda i biotopen. Beståndet brister i kontinuitet, men innehåller värdehöjande strukturer och hyser flera vedberoende naturskogsgynnade kryptogamer.

Delområde 6

Delområdet utgörs av grandominerad skog av frisk ristyp. Terrängen växlar mellan rik-blockiga stråk och mindre partier med mer flack moränmark. Avsaknaden av färskare avverkningsstubbar visar att skogen inte har brukats på många år. Trädsiktet är välslutet och olikåldrigt, men innehåller få riktigt gamla träd. Tillgången på vedsubstrat är ännu något sparsam. Biotopen brister i kontinuitet och i tillgång på element, men beståndsstrukturen är intressant och skogen är på väg att utvecklas mot ett mer naturskogslikt stadium. Biotopen övergår längst i norr i lövrik granskog av lav-ristyp där lövinslaget utgörs av vårtbjörk. Marken är delvis tätblockig och svårföryngrad, varför trädsiktet är ojämnt.

Delområde 7

Domineras av mogen asp- och lövrik barrskog av frisk ristyp. Terrängen är småkuperad och blockrik. Spår efter sentida avverkningar saknas i området. Speciellt utmärkande för biotopen är trädsiktets slutenhet och stora åldersspridning. Gammeltallar (>150 år) med den typiska barkstrukturen förekommer frekvent. Aspen är ofta klenvuxen och uppträder delvis i tätare grupper. Den rika tillgången på död ved i olika former bidrar till biotopens naturskogsprägel. Tillgången på torrträd är god, men allra vanligast är lågor av både barr- och lövträd i olika nedbrytningsstadier. Fläckvis förekommer lågor i täta ansamlingar. Av ett flertal naturskogsgynnade kryptogamer funna i området hör grön sköldmossa (NT) och liten blekspik (*Sclerophora peronella*, NT) till de mest intressanta.

Delområde 8

Delområdet består i väster av gran-björkskog av frisk ristyp. Tätblockiga partier med tunt jordtäckte förekommer och trädsiktet är ojämnt. Beståndet är sannolikt oröjt. Den andra delen utgörs av ungskog bestående av björk och gran. Beståndet är oröjt och vårtbjörken dominerar trädsiktet.

Delområde 9

Delområdet är mycket omväxlande. Överårig grandominerad barrskog av frisk ristyp på småkuperad moränmark med hög frekvens av grova ytblock dominerar. Sumpskogar med varierande karaktär, samt hållmarksskog ingår. Gamla avverkningstubbar förekommer, medan spår efter sentida ingrepp saknas. Skogen är genomgående mycket olikåldrig och skiktad. Både granar och tallar, som uppnått hög ålder förekommer frekvent. Lövträdsinblandningen varierar, men är rik i biotopen som helhet. Dominerande lövträd är asp, som ibland bildar tätare grupper. I högre terräng finns många senvuxna och rötskadade aspar, som, framför allt på hållmarkerna närmare Uvberget i sydväst, ofta påträffas i solexponerade lägen. Ett flertal vårtbjörkar av hög ålder och med mycket grov barkstruktur finns inblandade i trädskiktet. Lågor är fläckvis högfrekvent förekommande. Speciellt intressant är att både barr- och lövlågor förekommer i alla nedbrytningsstadier, från färska rötlågor och vindfällerna till starkt förmultnade nedsjunkna stammar, som är helt överväxta av mossor. Särskilt värdefulla inslag i delområdet är flera stråk med högåldriga gran- och blandsumpskogar. Dessa biotoper är mycket rika på vedsubstrat och småmiljöer. Ett flertal känsliga kryptogamer har hittats i sumpstråken, exempelvis stor revmossa (*Bazzania trilobata*) och platt spretmossa. Skogens ålder och opåverkade tillstånd, samt variationen av biotoper och strukturer, gör delområdet botaniskt mycket intressant. Området hyser en rik skogsmarksflora, med ett flertal exklusiva kryptogamer, som indikerar träd- och lågakontinuitet samt lång tid med gynnsamma fuktighetsförhållanden.

Delområde 10

Områdets norra del utgörs av granskog av frisk ristyp. Uthuggna partier och ogallrade delar förekommer, vilket medför att slutenhet i trädskiktet varierar. Beståndet saknar naturskogskvaliteer, men hyser en förekomst av den ovanliga arten bombmurkla (*Sarcosoma globosum*, VU). I södra delen vidtar mogen lövrik barrskog där asp är dominerande lövträd. Påverkansgraden varierar starkt. I blockig terräng, framför allt i östra och södra delarna, har beståndet en orörd prägel och starka naturskogsdrag. I mer flack terräng, i mellersta och norra delarna, har avverkning förekommit i sen tid. I dessa delar är trädskiktet asprikt, men tydligt utglesat och tillgången på vedsubstrat är sparsam.

Delområde 11

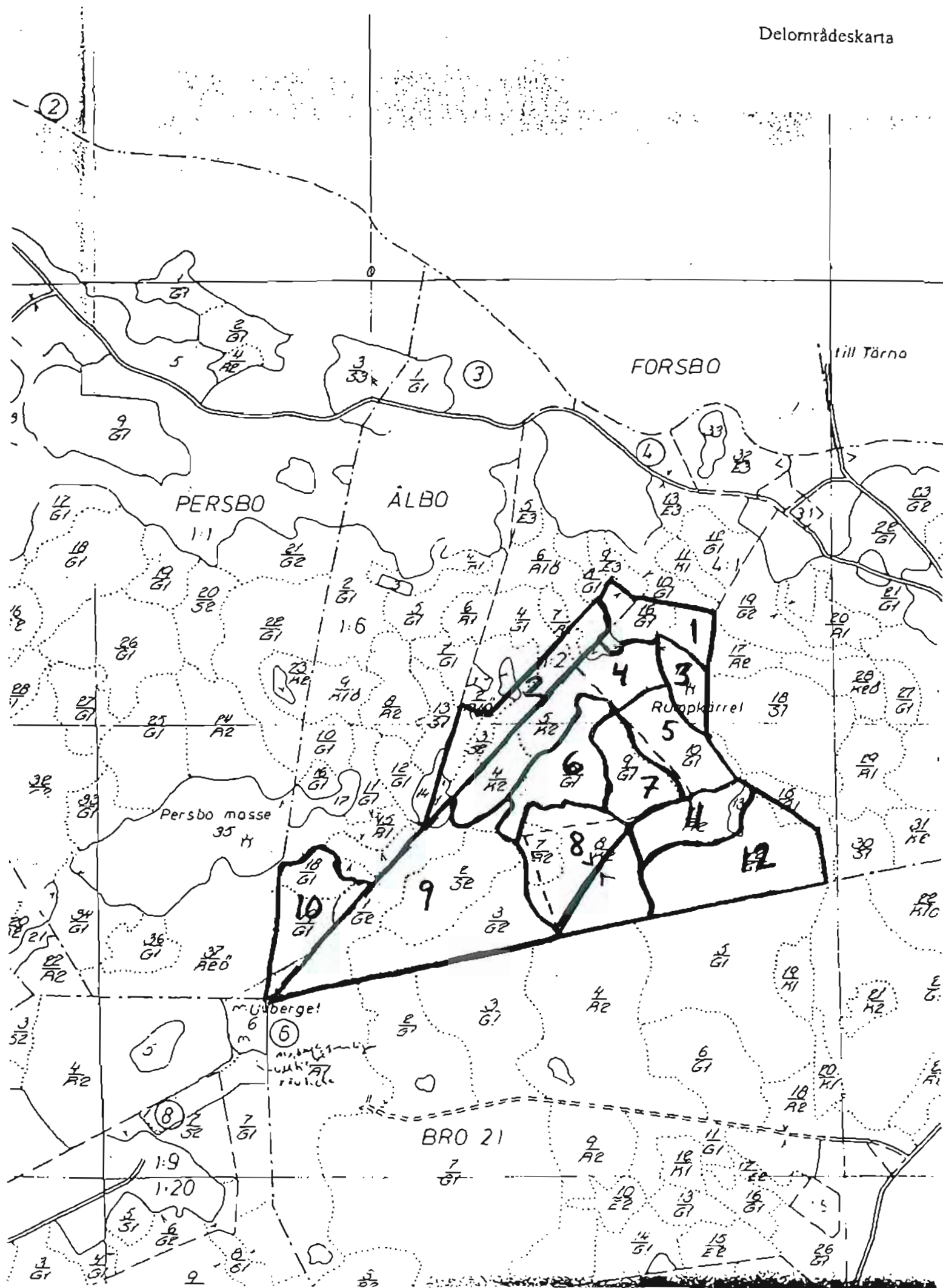
Utgörs av blandad björk-granskog av frisk ris-grästyp. Tätblockiga, magra delar förekommer och trädskiktet är ojämnt. Beståndet har röjts tidigare, men är ändå mycket lövrikt. Ställvis dominerar vårtbjörk trädskiktet.

Delområde 12

Består av barrskog med skiftande karaktär. Östra delen och ett område längst i väster upptas av lövrik granskog på mestadels blockig mark. Dominerande lövträd är björk. Västerut finns enstaka grupper med äldre aspar, varav flera är rötskadade. Fältvegetationen är av frisk ristyp, med inslag av ört- och gräsvegetation i svackor. Beståndsstrukturen ger en antydning om att området inte har varit föremål för skogsbruksåtgärder på ett flertal decennier. Trädskiktet är delvis överslutet och åldersspridningen är stor. Död ved, framför allt barrlåg, har börjat ansamlas. I delområdets centrala del vidtar något yngre skog av gran, björk och tall, med inblandning av klibbal på fuktigare mark. Trädskiktet är överslutet och tydligt tätare än omgivande bestånd. Tillgången på självgallrad klenved är rik. Ett intressant avvikande inslag i delområdets östra del är ett sumpskogsstråk, som löper i nord-sydlig riktning. De blötaste delarna domineras av klibbal och längs kantzonen förekommer partier med äldre gransumpskog. Blött liggande klenved och lövsocklar är värdefulla strukturer i sumpskogen. Flera arter längs dråget gynnas av det rörliga vattnet och luftfuktigheten exempelvis repestarr (*Carex loliacea*), terpentinmossa (*geocalyx graveolens*) och bågpraktmossa (*Plagiomnium medium*). Skogen brister i kontinuitet, men beståndsstrukturen är intressant och utvecklingsmöjligheterna är mycket goda. Vidare har den rödlistade arten grön sköldmossa (NT) noterats på sju platser i delområdet.

Delområdena visas på bifogad delområdeskarta.

Bilaga 2:1. Skötselplanekarta tillhörande Länsstyrelsens beslut
2003-12 17 om Bispebo naturreservat.
Dnr 511-13290-02
Skala 1:10 000

— Naturreservatsgräns (Baserad på av Lantmäteriet inmätta brytpunkter)
Denna gräns ska följa fastighetsgräns även i de
fall smärre avvikelser förekommer på denna karta.

Pi Parkering och informationsskylt